

El misto de Faulkner

Les històries de William Faulkner són brutals. El crític sempre destaquen el seu joc literari, com dona veu a diversos personatges, com mescla diferents moments narratius, de tal manera que la seqüencialitat queda alterada i el lector ha de recompondre el trencaclosques. Això passa a *El soroll i la fúria* o a *Mentre em moria*, recentment traduïdes de nou al català, com Xavier Aliaga ens explicava fa poc en aquestes pàgines, al seu article “William Faulkner, la llum que mai no s’apaga”. I, tanmateix, del que es parla poc, o no es parla, és de l’altíssim nivell de violència que es troba a les seues obres. Fins al punt que es podria dir que un dels recursos literaris de Faulkner és narrar històries terribles, d’allò més violentes (*Santuari*), o rocambolesques (*Intrús en la pols*), o truculentes (*Mentre em moria*), i desenvolupar-les amb el seu llenguatge opac i amb un ritme narratiu trencat, mesclant temps i personatges, i embolicant la troca amb ús constant del món interior. De tal manera que quan entens plenament el que ha passat resulta encara més corprenedor, per la duresa d’aquella imatge sobtadament revelada.

No és una crítica, tan sols és una observació. Com escribia Faulkner: “Vaig trobar una manera d’escriure on cada paraula era tan perillosa com un cartutx de dinamita”. I ausades que és així. Per exemple, la violació de la protagonista Temple, a *Santuari*, amb una panolla de dacs és d’allò més brutal que mai no s’ha escrit. Li provoca una hemorràgia que li dura quatre dies. El metge va a visitar-la al bordell, on l’ha portat

MARTÍ
DOMÍNGUEZ
@MartíDominguezR

IL·LUSTRACIÓ DE DIEGO MIR

un dels gàngsters que l’ha segrestat, i la *madame* li diu que ella també va sagnar prou la primera vegada. Al principi, pareix que es tracta de l’himen brutalment desflorat de la jove adolescent, quan en realitat és el resultat d’una pràctica sàdica, que tampoc s’acaba d’explicar bé, perquè Faulkner juga amb la imaginació del lector i ho deixa una mica en suspens. Al perpetrador d’aquella violació, que duu l’evocador nom de Popeye, l’acaben linxant (el cremen viu), perquè “cal protegir les nostres joves”. Tot plegat un volum de violència enorme, amb una prodigiosa facilitat narrativa, en especial per a construir comparacions i metàfores poderoses.

I aquest és un altre aspecte que els crítics poques vegades mencionen. Faulkner és un gran creador d’imatges. Usa la fórmula “com si” de manera reiterada, i les connexions que estableix per a dur endavant les seues metàfores i comparacions són del tot arriscades i inesperades. Per exemple, a *El llogaret* escriu: “Els seus ulls eren com la fulla d’una destrat sense estrenar”, “la seua cara era tan inexpressiva com la massa sense coure”, i les branques d’una perera eren “com els cabells separats i contracorrent d’una dona ofegada que descansara a gran profunditat en una mar sense vent ni mareas”. Són frases recargolades que sovint has de rellegir per copsar plenament l’abast de la imatge creada, i on hi ha un risc narratiu considerable.

I aquest gust per les imatges poderoses i arriscades el va emprar en el moment de definir el que era per a ell la literatura. En una ocasió va escriure: “La literatura té el mateix impacte que un misto encès enmig del camp i enmig de la nit. El misto il·lumina relativament poc, però ens permet percebre la gran foscor que ens envolta”. D’alguna manera, les novel·les de Faulkner són com aquest misto que s’encén en la foscor més densa de l’ànima humana: aporten una mica de llum, però, sobretot, ens mostren la magnitud de la foscuria que envolta l’ésser humà.